„Kamēr neiepazīst nebrīvi, brīvību nenovērtē”

EGILS KAZAKEVIČS

Turpinot iepazīstināt ar dokumentālo videointerviju cikla „Balto Matu stāsti” varoņiem, ar savdabīgu dzīvesstāstu noteikti uzmanības vērts ir masieris, skvoša entuziasts un brīvdomātājs VOLDEMĀRS SVILĀNS.

Viņa dzimtā puse ir Varakļāni, taču tālākais dzīves gājums lielākoties saistīts ar Rīgu un Madonu.

Sporta loma

Rīgā Voldemārs Svilāns iestājās Fiziskās kultūras institūtā (tagad — Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija). Sākotnēji viņš trenējās smagatlētikā, specializējoties svarcelšanā, taču vēlākajos institūta gados pārspecializējās uz loka šaušanu, kur ātri vien guva labus panākumus, labojot visus Latvijas rekordus, un arī šobrīd Latvijā nav daudz loka šāvēju, kas ar viņu spētu sacensties.

Voldemārs Svilāns atzīst, ka sports būtiski izmainīja viņa dzīves uztveri, taču ne viss vienmēr sportā ir tik skaisti, kā no malas izskatās. Kaut arī pašam pietika iekšējā spēka nepārkāpt to robežu, kad profesionālais sports pārtop veselības bendēšanā, Voldemārs Svilāns gan zina konkrētus gadījumus, kad cilvēkam dzīšanās pēc medaļām ir nodarījusi nopietnu kaitējumu, gan arī saprot šo sportistu domu pavedienu, kas līdz šādam negatīvam rezultātam noved.

— Ir patīkami nostāties uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena. Visi tevi sveic, fotografē, intervē. Parādies ziņu virsrakstos un jūties kā staigājot pa mākoņiem. Taču paiet nedēļa, divas, un interese noplok, tavi rezultāti nevienam nav svarīgi, un tu nolaidies no mākoņiem. Un atkal ir jācenšas sasniegt panākumus. Galvenais sportistu dzinulis ir publikas atzinība. Sportists tam, lai kļūtu par pasaules vai olimpisko čempionu, spēj pakļaut visu — gan veselību, gan dažkārt — dzīvību. Centieni sasniegt rezultātu bieži vien robežojas ar apsēstību un veselā saprāta zaudēšanu, — profesionālā sporta tumšo pusi, kurā netrūkst arī dopinga, atklāj Voldemārs Svilāns.

Nu jau aptuveni 40 gadu Voldemārs Svilāns strādā par masieri un neslēpj, ka šajā periodā gan mainījusies paša attieksme pret šo profesiju, gan arī cilvēku veselības problēmas laika gaitā ir kļuvušas citas — šobrīd daudz vairāk ir druknu cilvēku ar muguras problēmām. Masieris to saista ar modernā laikmeta ērtībām — gan pārtikas produktu pieejamībā, gan mazkustīgajā dzīvesveidā.

Voldemārs Svilāns joprojām ir arī aktīva dzīvesveida piekritējs. Jau daudzus gadus viņa kaislība ir skvošs. Savulaik viņš savā mājā ierīkoja pirmo privāto skvoša kortu Latvijā un nodibināja biedrību, tās darbībā ir bijuši gan kāpumi, gan kritumi, taču interese par skvošu nav mazinājusies.

— Skvoša vēsture ilgst jau vairāk nekā 100 gadu. Spēle ir ļoti vienkārša — tu ar raketi sit bumbiņu, tā lido, un otrs cenšas trāpīt. Protams, jo vairāk šo spēli apgūst, jo sarežģītāka tā top, taču kā iesācējs, tā profesionālis no tās var gūt gan fizisku slodzi, gan emocionālu gandarījumu. Ja no manas dzīves pazustu skvošs, pat nezinu, ko darītu, jo tas ir lielisks veids, kā, tiekoties ar draugiem, vari fiziski un emocionāli izlādēties, — to, ka skvošs ir kļuvis par neatņemamu dzīves sastāvdaļu, uzsver Voldemārs Svilāns.

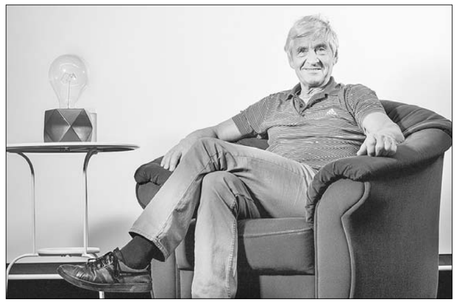

Voldemārs Svilāns — cilvēks, kurš zina, ko nozīmē nepadoties un cīnīties par savām idejām un sapņiem, vienmēr cenšoties padarīt dzīvi interesantu ne tikai sev, bet arī citiem. Foto „Melnais Piens”

Izlauzties no padomijas

Runājot par divām sistēmām, kādās viņam un daudziem mūsu valsts iedzīvotājiem ir nācies dzīvot, Voldemārs Svilāns kā lielāko salīdzinājumu min režīma uzspiestos ierobežojumus, no kuriem viens no jūtamākajiem bija ierobežotās iespējas izbraukt no Padomju Savienības.

— To, ka mūs tur *rāmī*, robežās, es izjutu ļoti asi. Tev te jādzīvo, jāstrādā, bet izbraukt ārpus Savienības un redzēt citas valstis, ja vien neesi privilegētā stāvoklī, nebija nekādu iespēju. Tādēļ, kad Mihails Gorbačovs sāka runāt par pārmaiņām Padomju Savienībā, tas uz mani atstāja lielu iespaidu. Ja reiz ir pārmaiņu laiks, raudzīsim, vai varam apciemot un emocionāli izlādēties, — to, ka skvošs ir kļuvis par neatņemamu dzīves sastāvdaļu, uzsver Voldemārs Svilāns.

Runājot par divām sistēmām, kādās viņam un daudziem mūsu valsts iedzīvotājiem ir nācies dzīvot, Voldemārs Svilāns kā lielāko salīdzinājumu min režīma uzspiestos ierobežojumus, no kuriem viens no jūtamākajiem bija ierobežotās iespējas izbraukt no Padomju Savienības.

— To, ka mūs tur *rāmī*, robežās, es izjutu ļoti asi. Tev te jādzīvo, jāstrādā, bet izbraukt ārpus Savienības un redzēt citas valstis, ja vien neesi privilegētā stāvoklī, nebija nekādu iespēju. Tādēļ, kad Mihails Gorbačovs sāka runāt par pārmaiņām Padomju Savienībā, tas uz mani atstāja lielu iespaidu. Ja reiz ir pārmaiņu laiks, raudzīsim, vai varam apciemot un emocionāli izlādēties, — to, ka skvošs ir kļuvis par neatņemamu dzīves sastāvdaļu, uzsver Voldemārs Svilāns.

Tiesa, vienlaikus viņš uzsver, ka pēc sava rakstura un būtības nespēj būt piesaistīts noteiktai vietai un neizslēdz iespēju, ka pēc dažiem gadiem var pārcelties dzīvot citviet, piemēram, uz Spāniju, kur jau vairākus gadus dzīvo un strādā abas meitas.

— Jā, pašreizējā dzīve Madonā man patīk, un diezin vai es kaut kur citur vēl atradīšu tik skaistu vidi kā šeit, taču pēc dažiem gadiem viss var mainīties. Iespējams, iespaidu atstājis tas, ka esmu daudz ceļojis un līdz 30 gadiem pat tā īsti pastāvīgi nekur nedzīvoju. Man ļoti patīk brīvības ideja. Tās, ka neesi ierobežots. Gribi — ceļo, spēlē skvošu, strādā vai nestrādā utt. Zinu, ka cilvēkiem tagad patīk par daudz ko sūkstīties, taču tas vien, ka vari izteikties, kritizēt, sūdzēties un tevi par to neliek cietumā, jau ir milzu vērtība, un daudzi diemžēl līdz brīdim, kamēr neiepazīst, kas ir nebrīve, to neapzinās. Ja man vaicā, kādā iekārtā es labprātāk vēlos dzīvot — šajā vai iepriekšējā, atbilde ir nešaubīga — šajā, — novērtēt brīvības sniegtās iespējas aicina Voldemārs Svilāns.

Kā vienu no brīžiem, kad Voldemārs Svilāns saskārās ar padomju sistēmas absurdumu un netaisnību, viņš atminas kādu tiesas prāvu, kurā tika tiesāts attāls viņa radinieks.

— Viņu tiesāja par parazitisku dzīvesveidu. Bija tolaik kriminālkodeksā tāds pants. Tuviniekam uzlika rokudzelžus un piesprieda gadu ieslodzījumā. Argumentu, ka viņam ir veca māte, kurai bija nepieciešama kopšana, tiesa neņēma vērā. Man notikušo bija grūti pieņemt, — stāsta Voldemārs Svilāns.

Biedrības „Melnais Piens” projekts „Balto Matu stāsti” tapis ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Valmieras novada fonda atbalstu, sadarbojoties radošā darbnīcu centra *MCity* dalībniekiem un Madonas Valsts ģimnāzijas mediju klases skolēniem. Gūt vairāk informācijas par projektu, kā arī noskatīties visas videointervijas iespējams *www.facebook.com/baltiemati*. ■

Andris Skride,
kardiologs,
Latvijas Reto slimību speciālistu asociācijas vadītājs,
dzelzavietis

Dzimta, daba un darbs ir trīs svarīgi pamatpunkti manā dzīvē. Aicinu novadniekus izzināt savas dzimtas saknes, būt atbildīgiem pret Latvijas neskarto dabu un atcerēties — tikai ar neatlaidīgu, godīgu un rūpīgu ikdienas darbu jebkurš no mums veicina Latvijas izaugsmi.
Novēlu visiem Latvijas simtgadē būt iecietīgiem pret atšķirīgo, ievērot veselīgu dzīvesveidu — jo lielu daļu saslimšanu mēs varam novērst, veselīgi ēdot, nesmēķējot un esot kustībā. Aicinu katram attīstīt kritisko domāšanu, vairāk lasīt zinātnisko un daiļliteratūru, bet mazāk pievērsties tenku lapām un horoskopiem, jo ne jau zvaigznes nosaka mūsu dzīves gājumu, bet gan katrs pats un dabas likumi.

Piebilde konkursam

Madonas meiteņu ģimnāzijas audzēknes un skolotāji 1919. gada martā. 3. rindā no kreisās 2. — Ludvigs Sēja.

Rudenī „Stara” organizētajā konkursā „Latvijas spēks — tās cilvēkos” pieminējām arī vīru, kuram ar Madonas pusi neilga saistība. Tas bija mudinājums ieskatīties biezajā Ludviga Sējas atmiņu grāmatā „Es pazistu vairs tikai sevi”, kas man šķita interesanta, laiku un cilvēku domāšanu raksturojoša. To pagājušajā vasarā izdeva „Lauku Avīze”.

Pamatā tā aptver gadus divdesmit kopš vācu okupācijas sākuma Latvijā 1941. gadā un līdz autora dzīvei pēc atgriešanās Rīgā no izsūtījuma vietas Komi. Savukārt iepriekš divdesmit gadi strādāti Latvijas Ārlietu ministrijā.

1919. gada 12. augustā lūgumu pieņemt darbā rakstīja skolotājs:

„Augsti godātai Ārlietu ministrijai

Vēlēdamies turpmāk visus savus spēkus tieši ziedot mūsu tautas lietai un zinādams, ka Ārlietu ministrijai vajadzīgi darbinieki — valodu pratēji, es uzdrošinos piedāvāt savus pakalpojumus un lūdzu ierādīt man nodarbošanos pēc manām zināšanām un spējām. Franču valoda, literatūra un vispāri franču kultura man jau kopš ilgiem gadiem stāv tuvu, tādēļ es ļoti vēlētos, lai arī mana turpmākā darbība būtu saistīta ar franču lietām. (..)

1909. gadā atgriezos dzimtenē un tūlīt sāku strādāt kā franču valodas skolotājs Dubultu zēnu un meiteņu ģimnāzijās. Tur astoņus gadus nostrādājis, pārcēlos uz Madonu (Biržiem) kā reālskolas priekšnieks, kādā amatā sabiju divus gadus līdz pēdējam laikam.”

Ludvigs Sēja (1885—1962) dzimis Džūkstes pagastā, beidzis skolotāju semināru Valmierā. Vairoties no iespējamām represijām, 1905. gada beigās viņš devās uz Franciju, studēja Grenoble universitātē. Pirmā pasaules kara laikā Madonā nonāca vairāki pedagogi no Luda Bērziņa vadītās skolas Jūrmalā, arī Sēja. Pirms gadsimta ceturkšņa runāju ar 1904. gadā Liepkalnē dzimušo Emmu Pētersoni-Kalniņu, kas vienu ziemu mācījās šejienes meiteņu ģimnāzijā. Viņa atcerējās, ka 1918. gadā kādu dienu pēc 18. novembra Biržu Izglītības biedrības barakā Avotu ielā bijis svinīgs sarīkojums. Skolotājs Ludvigs Sēja runājis par Latvijas valsts nodibināšanu, pēc tam Emma un citas meitenes uz skatuves dziedājušas „Dievs, svētī Latviju!”. Zāles pirmajā rindā sēdējuši vācu armijas cilvēki, tie dziedāšanas reizē arī piecēlušies kājās, savas formas cepures turējuši uz saliekta elkoņa. Kad neilgi vēlāk Madonu ieņēmuši sarkanarmieši, Sēja apcietināts, esot viņam arī tiesa bijusi, taču viņš visus apvainojumus atspēkojis.

Drīz pēc iesnieguma uzrakstīšanas Sēju apstiprināja par ĀM preses nodaļas sekretāru, vēlāk viņš bija ministrijas Vācijas nodaļas vadītājs, pēc tam politiski diplomātiskā departamenta direktora palīgs. Sākumā līdzās pienākumiem ĀM viņš reizē strādāja Rīgas 2. ģimnāzijā, bija lektors arī jaunizveidotajā augstskolā. 1924. gadā Voldemāra Zamuela vadītajā ministru kabinetā kādreizējais skolotājs bija Latvijas ārlietu ministrs, pirms un pēc tam sūtnis Lietuvā, Amerikas Savienotajās Valstīs, ģenerālkonsuls Londonā. Pēc Latvijas okupācijas atkal franču valodas pasniedzēja darbs universitātē.

Latvijas Centrālajā Padomē Sēja bija viens no vadītājiem, tāpēc arestēts, nonāca Salaspils nometnē, pēc tam Štuthofā. Polijā 1945. gada pavasarī viņš piedzīvoja frontes maiņu, meklēja iespējas uzņemt kontaktus ar ģimeni, kas neatradās padomju okupācijas zonā, taču atkal tika apcietināts, vēlāk pārvests uz Maskavu, tiesāts. Pēdējā atgriešanās dzimtenē 1958. gadā, pirms tam meklēta arī izziņa par darbu Madonā sakarā ar pensijas pieprasījumu.

Franču valoda diplomātiem starpkaru periodā bija itin ierasta, lai arī Sējam darbs neiznāca Francijā, Lietuvas ārlietu kolēģi par viņu atsaucās atzinīgi, arī Latvijas Centrālā Padome meklēja kontaktus ar cilvēkiem Igaunijā un Lietuvā.

INDULIS ZVIRGZDIŅŠ

„Labie darbi Latvijas simtgadē”

LAURA KOVTUNA

Šā gada sākumā Barkavas pagastā tika izveidota jauna amata vienība — jaunatnes darbinieks, kura pienākums ir organizēt un koordinēt darbu ar jaunatni Barkavas pagastā, nodrošināt biedrības „Mēs — Barkavas pagastam” izveidotā radošo aktivitāšu parka darbību Barkavas kultūras nama telpās. Pēc pretendentu izvērtēšanas amatā tika apstiprināta AGNESE POĻAKA, viņai šis ir jauns izaicinājums.

Agnese Poļaka aicina ievietot savu labo darbiņu vai vēlējumu Latvijas simtgadē Labo darbu krātuvītēs Barkavā.

Foto no personiskā arhīva

Agnese Poļaka, kas pēc mācībām Varakļānu vidusskolā ieguvusi augstāko izglītību komunikāciju zinātnē, atzīst, ka iesākums nebijis viegls, jo līdz šim darbs ar jauniešiem bijusi sveša joma. — Turklāt arī Barkavā darbs ar jauniešiem iepriekš nebija tik aktīvs, vairāk notika darbs ar bērniem. Tādēļ sākotnēji smagākais uzdevums bija šos jauniešus *savākt*, piesaistīt, lai viņi apmeklētu izveidoto bērnu un jauniešu telpu, iesaistītos aktivitātēs, nāktu ar savām idejām, lai kopā mēs varētu darīt to, kas viņus interesē, — atklāj Agnese Poļaka.

Kopīgi sanākot un ģenerējot idejas par to, ko darbā ar jauniešiem turpmāk varētu darīt, jaunieši ierosināja paveikt ko tādu, kas veltīts Latvijas simtgadei. Tā tapusi akcija „Labie darbi Latvijas simtgadē”. Tās ietvaros tiks krāti pozitīvie piemēri — Labo darbu krātuvītēs, ko izgatavojuši Barkavas jaunieši, būs iespēja ievietot zīmītes, kuras tās fiksēti līdzcilvēku vai pašu paveiktie labie darbi, lietas, kas padara ikdienu gaišāku, pasauli labāku un kas paveiktas ārpus ikkatra „tiešajiem pienākumiem”. Tāpat tiks krātas labās domas un vēlējumi Latvijas simtgadē.

Labo darbu krātuvītes ir atrodamas Barkavas pagasta pārvaldē, Barkavas kultūras namā, Barkavas bibliotēkā, Stalīdzānu bibliotēkā, Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienībā un Barkavas pamatskolā. Tajās laikā no marta līdz novembrim ikviens var ievietot sarullētu lapiņu, uz kuras uzrakstīts labais darbs, lieta, doma vai novēlējums. Arī tie, kas vēlas piedalīties akcijā, bet kam nav tādas iespējas lapiņu aizpildīt klātienē, to var izdarīt, rakstot uz e-pastu *agnese.polaka@madona.lv*. Visas lapiņas tiks atvērtas novembrī — uz valsts dzimšanas dienu.

— Sākotnējā ideja bija sakrāt simt labo darbu — Latvijas simtgadei, bet sapratām, ka tomēr negribam uzlikt kādu konkrētu limitu, jo labo darbu jau nekad nevar būt par daudz. Pirmās zīmītes ar labajiem darbiem un domām krātuvītēs jau ir ievietotas — kas tajās rakstīts, arī mums pagaidām ir noslēpums, jo pirms laika tās netiks atvērtas, — pauž jaunatnes darbiniece Barkavā.

Kā uzsver Agnese, akcijā nav noteikts, kas ir „labais darbs”, jo katram par to ir savi uzskati, iespējas un vēlmes. Varbūt tā ir pieteikšanās palīdzēt mammai mājas darbos, savas apkārtnes sakopšana, senioru apciemošana pansionātā vai uzsmaidīšana un komplimenta izteikšana kaimiņam.

Ar ko simtgades laiks saistās pašai Agnesei Poļakai? — Dejoju Sīļukalna kultūras nama vidējās paaudzes tautas deju kolektīvā, piedalīsimies Dziesmu un deju svētkos, kas būs mans šā gada lielākais notikums. Uzskatu, ka svētki izdosies ļoti skaisti un īpaši — gluži kā dāvana valsts simtgadē. ■

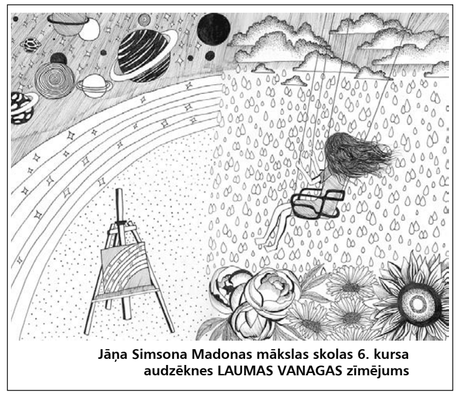

Jāņa Simsona Madonas mākslas skolas 6. kursa audzēknes LAUMAS VANAGAS zīmējums

Atgriešanās pēc četrpadsmit gadu prombūtnes

IVETA ŠMUGĀ

— Visapkārt runā latviski, te ir tik skaista daba, meži. Latvijā izjūtu brīvību — iespējams ir viss, jo esmu mājās. Ja vien nebūtu dažu *caurumu* nesakārtotajās sistēmās, — sarunas ievadā savas izjūtas raksturo Edīte Mežiniece.

Vēl nav apritējis gads, kopš Edīte, pārdevusi savu biznesu skaistumkopšanā, pārcēlusies no Gērnsijas atpakaļ uz dzīvi Latvijā. Savas dzīves četrpadsmit gadu bija veltījusi Gērnsijas attīstībā, bet kopš pagājušā gada oktobra viņa dzīvo Madonā. Pilsētā, kuru iepriekš bija pazinusi tikai ciemojoties, ir gan sastapusi savu dzīvesdraugu, gan izveidojusi skaistuma studiju "Libra".

— Tagad jūtos labi, bet aklimatizēties bija ļoti grūti. Ja ne topošā vīra, tuvinieku, būtu grūti iedzīvoties. Jebkura pārcelšanās ir saistīta ar risku, kā būs, vai Latvijā mani pieņems. Devos uz Latviju, lai sāktu visu no jauna. Zināju, ka ar savu zināšanu, prasmju un iemaņu bagāžu man būs, ko darīt. Tomēr skaistumkopšanas biznesā ir liela konkurence, esmu sveša Latvijai, sveša Madonai, kas man ir jāiepazīst. Iet ļoti lēni un pamazām. Tomēr jau ir savi klienti, arī daži angļu klienti, ar kuriem varu sarunāties angliski, jo valodu, kuru sākumā nezināju, Gērnsijā apguvu. Atgriezos kā laba, augstas kvalifikācijas speciāliste, un līdz ar to ne no kā nebaidos. Protams, zaudēju finansiālajā ziņā, jo ienākumi Latvijā ir pavisam citi, — sarunā atzīst uzņēmēja Edīte Mežiniece, kas bija viena no pirmajām latvietēm, kura Gērnsijā atvēra savu skaistumkopšanas salonu "Edi". Svešās zemēs iebraucējiem uzsākt savu biznesu nav viegli, bet viņai ar savu uzņēmību un mērķtiecību 2009. gadā tas izdevās. Kopš 2017. gada rudens skaistumkopšanas pakalpojumus viņa piedāvā Madonā, jo mīl savu darbu, kas reizē ir arī kā vaļasprieks.

Edīte Mežiniece: — Dzīvojot Gērnsijā, visvairāk pietrūka tuvo un mīļo cilvēku. AGRA VECKALNIŅA foto

Edīte Mežiniece ir dzimusi un uzaugusi Rīgā, Latvijas Universitātē ieguvusi filologa izglītību. Studējusi arī Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā (LSPA), bet to pabeigt traucēja sporta traumas. Edītes sapnis atgriezoties bija vispirms atpūsties, izbaudīt mīlestību no saviem tuviniekiem, kā arī izveidot Madonā savu skaistumkopšanas salonu "Libra" (viņas horoskopa zīme), kas jau ir izdevies. Kopš pagājušā gada 8. novembra Madonā atvērtajā Skaistuma studijā "Libra" ir plašs piedāvājums, un klienti to novērtē. Lieliem soļiem viņa iet uz priekšu arī personības pilnveides un attīstības virzienā. Mērķis bija arī Latvijā spēlēt volejbolu, kļūt par treneri, jo sports ir otra liela Edītes aizraušanās: — Esmu spēlējusi Gērnsijas volejbola izlasē, arī iegūdama traumas. Arī Madonā vēlos nodarboties ar volejbolu. Pa šo laiku izmācījos 3. kategorijas treneru kursos, nokārtoju eksāmenu un ieguvu volejbola trenera kvalifikāciju, taču izrādās, ka vēl nepieciešama pedagoģiskā izglītība. Līdz ar to esmu nolēmusi atkal iestāties LSPA. Esmu apņēmības pilna, un, ja kas interesē, esmu pietiekami ambicioza un īstenoju savus mērķus. Varētu jau dzīvot mierīgi mājās, esmu nodrošinājusi savu dzīvi, bet neesmu no mājās sēdētājām. Ja sākumā ilgojos pēc mierīgas dzīves, sapratu, ka Madonā tā ir pārāk mierīga. Man pietrūkst ātruma, viss ir jāgaida. Piemēram, kursus izgāju, bet dokumentus varu saņemt tikai pēc mēneša, jo sēde ir tikai reizi mēnesī. Arī medicīnā sapratu, ka esmu te sveša, jo bija problēmas atrast ģimenes ārstu. Gērnsijā dzīve bija sakārtotāka. Valsts aicinājums atgriezties, solījums palīdzēt, šķiet, ir vien uz *papīra*.

Vai esmu Latvijas patriote? — Edīte domās sev pārjautā. — Laikam jau nebiju, ja aizbraucu prom. Taču visus šos gadus esmu saglabājusi saikni ar Latviju, ar mājām. Apzinos, ka Latvija ir manas mājas, te ir mana vide, bet redzu arī situāciju, kādā dzīvo Latvijā, jo ir, ar ko salīdzināt. Ļoti labi saprotu tos cilvēkus, kas brauc prom, jo ir izmisuši. Lai cik kurš būtu patriotisks, ar to nepabaros bērnus. Redzu, ka cilvēki cīnās līdz pēdējam, saka, ka nekad nebrauks prom no mājām, tomēr dzīves situācija piespiež to darīt. Arī es strādāju Gērnsijā un varbūt vēl būtu to turpinājusi, ja ne Gērnsijas jaunais likums par iedzīvotāju pārvaldību. Saprotu vienu — dzīvoju nepareizajā vietā un nepareizajā laikā. Jā, man bija priekšgājēja tiesības (*Grantfathering Rights*) un varēju palikt Gērnsijā dzīvot uz nenoteiktu laiku. Bet tas bija ar tādiem noteikumiem, kuri man nebija izdevīgi. No Iedzīvotāju pārvaldes dienesta (*Population Management*) man tika piedāvāti divi citi varianti, kas arī neapmierināja. Tas arī veicināja atgriešanos. Atzīšos, arī pusgadu pēc atgriešanās bija krīze ar domu varbūt braukt atpakaļ, bet te ir mani mīļie cilvēki, mana ģimene, — atklāj Edīte.

Gaidījusi un sagaidījusi Latvijas ziemu, kas nebeidzas, piedzīvojusi lieliskus Ziemassvētkus, atvērta Lieldienu tradīcijām, jo svarīgs kopābūšanas prieks. Pagājušā gada 18. novembrī izdevās sarīkot grandiozu pasākumu Gērnsijā. Joprojām ir iecere Latvijā, varbūt Latgalē, kādreiz sapulcināt visus Gērnsijas latviešus — gan tos, kas atgriezušies Latvijā, gan draugus, kas dzīvo Gērnsijā. ■